

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

7776

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

30 Kasım 2023 tarihinde İstanbul'da Avrasya Tüneli'nde meydana gelen kazada 38 yaşındaki moto kurye Yunus Emre Göçer, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu Mohamed Hassan Sheikh Mohamud'un kullandığı aracın çarpması sonucu ağır yaralanmış ve 6 Aralık 2023 tarihinde hayatını kaybetmiştir. Trafik polisleri kazayla ilgili, "Motosikletli, direksiyon hakimiyetini kaybetmiş, sonra da kaldırıma vurarak aracın önüne düşmüş" diye tutanak tutmuştur. Kazanın görüntülerinde Yunus Emre Göçer'in herhangi bir kusurunun olmadığı, konsolosluk aracının hızlı bir şekilde çarpması sonucunda kazanın gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Arkadan hızla çarpan konsolosluk aracı olmasına karşın, polisin tuttuğu ilk tutanakta kusur, Göçer'e atfedilmiş ve kaza yapan kişi serbest bırakılmıştır.

29 Kasım 2017 tarihinde kabul edilen Ulusal Meslek Standardı'na göre moto kuryeler kendisine teslim edilen gönderiyi, iş sağlığı güvenliği, trafik kuralları ve güvenli sürüş teknikleri çerçevesinde teslim etmelidir. Moto kuryelerin ve moto kurye hizmeti veren firmaların sayısı özellikle 2020 yılında yaşanan pandemi sürecinde artış göstermiştir. Moto kuryelerin günlük teslimat sayısı on binleri bulmaktadır. Moto kuryelerin tamamının SGK kaydı yapılmadığı için Türkiye genelinde resmi sayısı tam olarak bilinmemektedir. Kayıtsız olarak çalışan kurye sayısının 2023 yılı Mart ayı itibari ile 1 milyonun üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. İstanbul'da kayıtlı olarak çalışan kurye sayısı 2023 yılı itibari ile 250 bin civarındadır. Bu sayı kayıtsız olarak çalışanlarla iki katına çıkmaktadır.

Moto kuryeler, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin olmadığı, güvencesiz koşullarda, yoğun trafikte, esnek çalışma süreleri içerisinde, zararlı gaza, gürültüye, olumsuz hava koşullarına maruz kalarak stres altında çalışmaktadır. Kurye sayısının ve teslimatın artması, belirli sürede teslim zorunluluğu, mesleki yeterlilik belgesi olmaması nedeniyle sıklıkla ölümlü ya da yaralanmalı kazalar meydana gelmektedir. Kurye Hakları Derneği'nin hazırladığı 2022 Moto Kurye Ölümleri Raporu'nda; 2022 yılında en az 58 motosikletli kuryenin çalışırken iş kazasında hayatını kaybettiği belirtilmiştir. Rapora göre hayatını kaybeden kuryelerin büyük çoğunluğu 19-50 yaş aralığındadır. 4'ü, 17 yaşında olmak üzere 7'si çocuktur. Yaşamını yitiren kuryelerin 28'i İstanbul'da çalışırken hayatını kaybetmiştir. Kuryelerin çalışma koşullarındaki

zorluklar artarak sürdüğü gibi kazalardaki ölüm sayısı da gün geçtikçe artmakta, yeni ölümlü kazalar haberlere düşmektedir. Yunus Emre Göçer'in ölümünden bugüne yeni ölümlü kazalar kayıtlara girmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı'nın Karayolları Trafik Kaza İstatistikleri'ne göre 2023 yılı Kasım ayında 5.818, 2023 yılının 11 ayında ise 68.289 motosiklet kazası yaşanmıştır.

Kurye örgütleri yalnızca 2022 yılı içinde TBMM'ye toplam 6 adet Kanun Teklifi ve Soru Önergesi vermiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Kazayı yapan kişinin Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu Mohamed Hassan Sheikh Mohamud olduğu için olayın üstünün örtülmeye çalışıldığı iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 2- Bakanlığınızın verilerine göre son beş yılda kaç moto kurye trafik kazasında hayatını kaybetmiştir? Hayatını kaybeden moto kuryeler hangi yaş aralığındadır?
- 3- Bakanlığınız trafikteki moto kuryelerin bağlı bulundukları işletmelerin denetimini etkin bir şekilde yapmakta mıdır? Denetimlerde ehliyeti ve ekipmanı olmayan kurye tespit edilmiş midir? Moto kuryeleri bu şekilde çalışmaya zorlayan işletmeler hakkında işlem yapılmış mıdır?
- 4- Motosikletli kuryelerin önemli bir bölümü işçi statüsünde olmadıkları için kazalar iş kazası değil trafik kazası olarak kaydedilmektedir. Motosikletli kuryelerin yaşadıkları kazaların iş kazası kapsamına alınması için ilgili bakanlık ve kurumlarla iş birliği yapacak mısınız?
- 5- Trafikte motosikletli kuryelerin ölümlü ve yaralanmalı kaza yapmalarını önlemek için ne gibi çalışmalarınız vardır? Karayollarını motosikletli kuryeler için güvenli hale getirecek misiniz?
- 6- Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı'nın Karayolları Trafik Kaza İstatistikleri'ne göre 2023 yılı boyunca yaşanan kazaların kaç moto kuryeler tarafından gerçekleştirilmiştir?
- 7- Kurye örgütlerinin TBMM bulunan partiler aracılığıyla verdiği kanun teklifi ve soru önergelerinin akıbeti nedir? Bu teklif ve önergeler doğrultusunda bakanlığınızca herhangi bir düzenleme yapılmış mıdır?